

SARKAŅU ZIŅAS

Madonas novada Sarkaņu pagasta pārvaldes izdevums

2023. g. JŪLIJS-SEPTEMBRIS Nr. 3 (100)

Pagasta pārvaldes aktualitātes

Klāt jau septembris, kad skolēniem un studentiem sākas jaunā – 2023./2024. – gada mācību sezona. Lai visiem izglītojamiem vienmēr būtu neizsīkstoša zinātkāre un mērķtiecīgums, kā arī lai mācību procesu vienmēr pavadītu cieņa, pieņemšana un sapratne pret līdzcilvēkiem! Visiem mācītspēkiem novēlu entuziasmu, enerģiju un gandarīju par darbu, ko veicat, un zināšanām, ko sniežat saviem audzēkņiem. Lai visiem veiksmīgs jaunais mācību gads!

Pagasta pārvalde, kā jau iepriekšējos gados, nodrošina pagasta bērniem, kam tas ir nepieciešams, transportu uz izglītības iestādēm, kā arī braukšanas talonus sabiedriskajos autobusos.

Sandis Kalniņš, Sarkaņu pagasta pārvaldes vadītājs

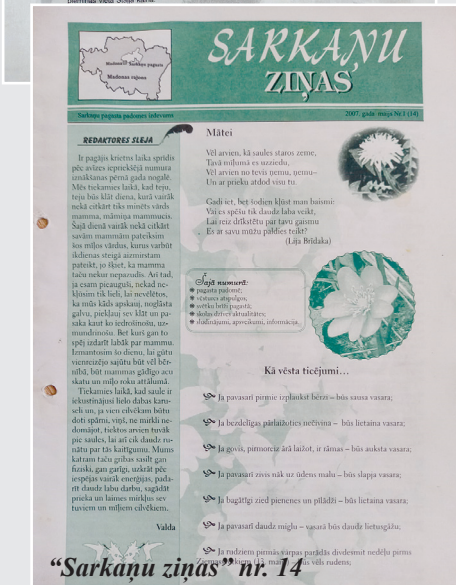
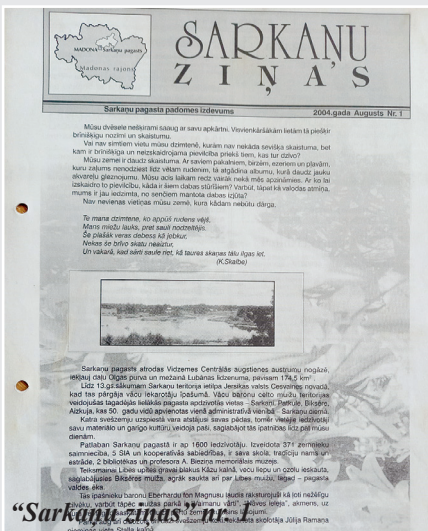
REDAKTORES SLEJA

Dārzos ziedošās asteres un dālijas vēsta, ka klāt rudens. Ir aizvadīts pirmais septembris, kad skolas bērni sāk savas kārtējās skolas gaitas, sākot ardievas vasarai. Īpašs tas ir pirmklasniekiem, jo sākas kāds jauns posms mazo cilvēk bērnu dzīvē, kad nezināmo ir daudz. Un tas varbūt arī ir pats interesantākais, jo diena sākas ar jauniem draugiem, jaunieši iespaidi un pienākumiem. Īpašs tas ir arī pamatskolu un vidusskolu pēdējo klašu skolēniem, jo šī mācību gada laikā jāsaprot, ko tad darīt tālāk, kādi ir nospraustie mērķi turpmākajai dzīvei.

Septembri sauc arī par ražas mēnesi, kad lielākā daļa pašaudzētās ražas jau salikta pagrabu plauktos, bet vēl laiks burkāniem, bietēm un kartupeļiem ar tik ierastajām talkām, kas sevī apvieno ne tikai darbu, bet arī draugu un radu kopā būšanu. Šogad, par spīti sausajam laikam vasaras sākumā, raža padevusies laba. Un tas jebkuram lauciniekam dod tādu kā drošības sajūtu, ka viss izaudzētais un novāktais būs liels atspajds maltīšu gatavošanai garajā ziemā.

Baudot atvasaru un gatavojot kārtējo “Sarkaņu Ziņu” numuriņu, sapratu, ka tas ir 100. Apaļš, nopietns skaitlis, kas liek aizdomāties, kā ir bijis un kā būs nākotnē. Avīzītes daži numuriņi tapuši jau agrāk, bet informatīvais izdevums Nr.1, iešūts arhīva vākos, datēts ar 2004. gada augustu. Toreiz to veidoja Agrita Plāte, kas tolaik pildīja pagasta bāriņtiesas priekšsēdētājas amatu. Tad vairākas avīzes veidoja Zeltīte Dūrīte, un tieši viņas iestrādes avīzītes tematikai un rubrikām saglabājušās vēl līdz šodienai. Es pati par avīzes redaktori, pagasta darba ko-

lēģu iedrošināta, kļuvu 2007. gada maijā, sākot veidot izdevuma 14. numuru. Laiks iet, un pats izdevums arī mainījies. Pirmajos gados tajā tika publicēti pagasta

padomes lēmumi, jo bijām pašvaldība, kas ar saviem pagasta padomes deputātiem lēma visu, kas notiek pagasta teritorijā. Kad 2009. gadā izveidojās novads, viss kļuva nedaudz savādāk... Tāpat līdz 2015. gadam nozīmīgu vietu “Sarkaņu Ziņās” ieņēma Sarkaņu pamatskolas avīze “Skurstenis”, ko veidoja paši skolēni, un prieks par to bija gan pašiem avīzes veidotājiem, gan lasītājiem. Toreiz “Skursteņa” tapšanu koordinēja skolotāja Inese Sudāre, un šobrīd Inese lasītājus iepazīstina ar “Vēstures atspulgiem”. Viņai šobrīd cits amats – Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja krājumu glabātāja, bet reālā darbavietā tā pati – Sarkaņu skola. Tāpat rubrikai “Vēstures atspulgi” materiālus gatavo arī Andris Trečaks. Par informāciju, ko likt avīzītē, konsultējos ar pagasta lietvedi Ingu Bārbali. Prieks, ka par jauniešu aktivitātēm “Sarkaņu Ziņām” materiālus aktīvi gatavo MFC “Logs” vadītāja Aiga Dzene, iepriekš arī Krista Galeja. Dālītes ar aktualitātēm pagasta pārvaldes darbā vienmēr atsaucās Andris Simtņieks un šobrīd Sandis Kalniņš. Esam laba komanda, kurai, veidojot “Sarkaņu Ziņas”, piepulcējas maketētāja Pajja Kurtiņa un korektore Tija Seiksta.

Izdevums “Sarkaņu Ziņas” neapšaubāmi ir pagasta vēstures liecību glabātājs. Tādēļ priecāsimies par katru rakstu no jums, sarkanieši. Paldies visiem, kas iesaistījās iepriekšējo 100 numuru veidošanā, un visiem izdevuma lasītājiem, kuriem neatslābst interese, gaidot nākamā numuru.

Un, ja par nākotni... Par spīti tam, ka samazinājies izdevuma numuru skaists, “Sarkaņu Ziņas” bija un būs!

Valda Kļaviņa, redaktore

Pagasta pārvaldes aktualitātes

Sveicināti, sarkanieši!

Augusta beigās Latviju pāršalca spēcīga vētra, kuras postījumus jutām arī Sarkanu pagastā. Uz vairākiem pašvaldības autoceļiem bija sakrituši koki, kas bloķēja satiksmi, kā arī saņēmām ziņojumus no viensētām par ēkām un tīpašumiem nodarītiem bojājumiem. Piesaistot papildspēkus, pagasta ceļus izdevās atbrīvot nākamās dienas laikā pēc vētras. Viensētas, kur bija bojātas dzīvojamās ēkas, tika pieteiktas valsts un pašvaldības finansiālam atbalstam vētras seku likvidēšanai. Spēcīgie postījumi pagastā, novadā un visā Latvijas teritorijā mums kārtējo reizi pierādīja, cik svarīgi ir prognozēt potenciāli postošas dabas stihijas un būt tām gataviem gan tehniski, gan administratīvi, lai pēc iespējas ātrāk varētu palīdzēt nelaimē nonākušiem cilvēkiem.

Vasaras izskaņā pabeidza šosejas P37 posma no Madonas līdz Dzelzavas pagastam pārbūves darbus. Iedzīvotājiem svarīgi bija redzēt nojumes ar soliņiem autobusu pieturās, kur apsēties, lai atpūstos un patverties no lietus, gaidot autobusu. Kā redzams, nojumes ir ierīkotas gan Bikšērē, gan Sarkanos, gan Patkulē. Un paši šosejas būvniecības darbi tiek gatavoti oficiālai nodošanai ekspluatācijā, veicot uzmērīšanu un kārtojot gala dokumentāciju. Šobrīd notiek pašvaldības grants seguma autoceļa Sarkanu – Indrāni posma pārbūve, kas vasaras un rudens sezonās pārmērīgā mitruma dēļ nebija izbraucams.

Ir atjaunota ceļa virskārta un izveidota gan vaļējā, gan slēgtā lietus ūdens un gruntsūdens, kas šajā zonā ir ļoti augsts, novadīšanas sistēma, nodrošinot labu ceļa tehnisko kvalitāti jebkurā gadalaikā. Būvvaldē apstiprināšanai ir iesniegts Bikšēres ciema ceļa posma pārbūves projekts J. Ramaņa ielā jeb ceļš gar Bikšēres avotiņu. Projekta risinājums, kā jau minēts iepriekšējo “Sarkanu Ziņu”

numuros, paredz izbūvēt jaunu asfalta segumu, apgaismojumu un gājēju ietvi uz avotiņu. Plānots, ka būvdarbi varētu sākties nākamgad, pirms tam jautājumus par finanšu piešķiršanu darbu veikšanai skatot Madonas novada domē. Ieskiešjam arī nākamās plānus ceļu darbu veikšanai, paredzot virsmas apstrādi Parka ielā Bikšērē un asfalta atjaunošanu ceļa posmam Sarkanos. Pārējam pašvaldības garajam autoceļu tīklam turpinām ikdienas uzturēšanas darbus – planēšanu, grants pievešanu, ceļmalu pļaušanu un bojājumu novēršanu.

Vasarā, trešajā iepirkumu kārtā, beidzot ir noskaidrots būvdarbu veicējs tautas nama “Kalnagravas” pārbūvei. Projekta ietvaros paredzēts pārplānot pirmā stāva telpu grupu, atjaunot ieejas kāpnes un terasi, izbūvēt jaunu katlu telpu un pārbūvēt ēkas siltummezglu, uzstādot jaunu granulu apkures katlu. Projekta realizācijas rezultātā tiks izbūvēti jauni sanitārie mezgli, papildu telpas pagasta pašdarbības kolektīviem, sakārtota tautas nama inženiertehniskā sistēma un vizuālais izskats. Kopējās būvdarbu izmaksas plānotas 189 tūkstoši eiro bez PVN.

Vasara bija piepildīta ar vairākiem nozīmīgiem kultūras pasākumiem. Plašs dalībnieku loks pārstāvēja Sarkanu pagastu Dziesmu un deju svētkos Rīgā, pagastā notika vairākas sporta sacensības, tika aizvadīti Bikšēres muižas svētki, pasākums “Sarkanu skolas ēkām 120”, “Mājas kafejnīcu dienas”, kurās piedalījās Sarkanu pagasta saimniecības.

Atgādinu iedzīvotājiem, ka visā pagasta teritorijā, īpaši ciemos, ir jāievēro tīrība un jāsavāc gan aiz sevis, gan sava mājdzīvnieka atkritumi un izkārnījumi. Īpašu rūpību aicinu pievērst Sarkanu kapsētai. Svecītes un citi labiekārtojuma priekšmeti, ja tie vairs nav nepieciešami, jāizmet sadzīves atkritumu konteinerā, nevis bioloģisko atkritumu kaudzēs. Tas samazinās pagasta izdevumus atkritumu apsaimniekošanā un padarīs kapsētas vidi sakoptu un sakārtotu.

Bikšēres parkā tapis jauns tiltiņš pār Libes upīti, kas darināts ar pašu spēkiem. To paveikuši īpašumu uzturēšanas nodaļas darbinieki. Ir arī vēl dažas ieceres par parka labiekārtošanu, ko gribētos realizēt nākotnē.

Lai visiem gleznains rudens un bagātīga raža!

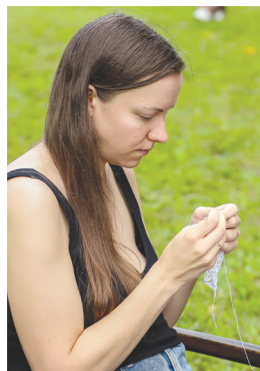
Sandis Kalniņš,
Sarkanu pagasta pārvaldes vadītājs

Tradīcijas

12. augustā Biksērē notika tradicionālie Muižas svētki, kuru ietvaros tika organizēts jau III Tamborēšanas čempionāts, kas pulcēja 15 dalībnieces no visdažādākajām Latvijas vietām. Visām dalībniecēm viens uzdevums – divu stundu laikā jānotamborē motīvs pēc tehniskā raksta. Un visas dalībnieces ar to veiksmīgi tika galā. Bet žūrijas vērtējumā visprecīzāk un kvalitatīvāk to veica Gunita Strode no Lubānas, Alīda Linde no Siguldas, sarkaniete Iveta Škutāne un Iveta Kārkle no Jersikas. Žūrijā bija savas jomas profesionāļi – pasākuma idejas autore Vanda Podiņa, biedrības “Sarkaņu pagasta kultūrmantojums”

valdes locekle Ilze Pliska, Tautas lietišķās mākslas studijas “Smiltene” vadītājas

Biksēriete Anda Akmentiņa vienīgā, kas piedalījies visos trijos čempionātos.

Tamborēšanas sacensība pušiem.

Sarkanietes Ivetas Škutānes veiksmīgā debija.

Biksēres Muižas svētki

p.i. Daiga Melnace un Latvijas Nacionālā kultūras centra tautas lietišķās mākslas eksperte Linda Rubena. Īpašais prieks par Sarkaņu pagasta dalībniecēm – Andu Akmentiņu, kas čempionātos piedalījies visus trīs gadus, un Ivetu Škutāni, kas žūrijas vērtējumā bija otrā.

Savu roku tamborēšanā varēja iemēģināt arī vīriešu kārtas pārstāvji, tamborējot ar īpašām šiem svētkiem gatavotām tamboradatām. Muižas svētku viesiem bija iespēja apskatīt arī čempionāta dalībnieču darbu izstādi un dalīties pieredzē, tāpat iepazīties arī ar Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja izstādi “Reiz te bija tā” un Vestienas mākslas plenēru dalībnieku darbiem. Varēja ielūkoties senlietu muzejā “Biksēres klēts” un “Sēļu sētā”. “Sēļu sētā” ikviens varēja iepazīties ar ādas apstrādes procesu, ieklausīties istā sēļu izloksnē, tāpat apskatīt keramiķes Andas Svarānes darbus. Ikvie-

nam interesentam bija iespēja izspēlēt spēli “Dziesmusvētku ģeometrija”. Spēle sastāv no 10 stendiem dažādās ģeometriskās formās. Katrā stendā ir dots kāds uzdevums, kas saistīts ar Dziesmusvētku tradīciju. Piemēram, jāatpazīst Dziesmusvētku virsdiriģenti vai kāda no tautasdziesmām, jāsakārto koris pa balsīm vai jāsaliek tautas tērpā puzzle. Spēlē ir iespējams atstāt savu nospiedumu, atzīmēt uz *laika skalas* sevi vai kādu radnieku, draugu vai paziņu, kas ir piedalījies Vispārējos latviešu dziesmusvētkos, un uzzīmēt savu Dziesmusvētku logo jeb simbolu, ar ko jums asociējas šie unikālie svētki.

Pasākuma noslēgumā vakarā estrādē varēja noskatīties Ventspils novada Puzes un Ugāles amatiereteātru izrādes un izdejoties zaļumballē kopā ar grupu “Ceļojums” no Smiltenes.

Svētki aizvadīti. Uz tikšanos nākamajā gadā!

**Valdas Kļaviņas teksts
Agra Veckalniņa foto**

Interese par spēli “Dziesmusvētku ģeometrija”.

Radošums un nopietnība čempionāta laikā.

Vēstures atspulgos

No Sarkaņu skolas svētku vēstures

120 gadu laikā, kopš uzceltas Sarkaņu skolas ēkas, palaikam tās gaida ciemos savējos – bijušos skolēnus un darbiniekus. 1931. gada 25. oktobrī bijusi skolas un darbinieku jubileja, par ko nav tuvākas informācijas.

Pēc liela pārtraukuma salidojums ir 1995. gada 19. augustā, kad esam kopā ar skolotājiem, kas darbu te sākuši ap 1950.-tajiem gadiem. Pagalmu pieskandina aktrises Olgas Dreģes sveiciens. Pirmo reizi dzirdam absolventa Andra Trečaka pasākumam veltīto dziesmu, kas turpmākajos skolas 20 gados kļūst par tās himnu.

2003. gada 12. jūlijā notiek skolas salidojums, kad tiek atklāts tās simtgades piemiņas akmens. Ikviens saņem skolotājas Apeles uzrakstīto grāmatiņu "Sarkaņu skolas stāsts" ar ieskatu šīs izglītības iestādes vēsturē.

Nākamais salidojums un skolas 110-gades atzīmēšana notiek 2013. gada 13. jūlijā, kad lepojamies ar skolas absolventu talantiem un varējumu tobrīd, klausoties viņu muzikālos priekšnesumus, skatoties gleznu, zīmējumu un foto izstādes. Iespējams, ka nevienā citā pasākumā nav bijis pieejams tik plašs skolas vēstures materiālu (foto, hroniku, slaidu, mācību grāmatu, saņemto diplomu un goda rakstu, skolas avīzes "Skurstenis" numuru u.c.) klāsts. Atmiņai no svētkiem tiek "Sarkaņu Ziņu" speciālizdevums "Sarkaņu skolai 110" ar cerīgu domu, ka skolas ar tās audzēkņiem stāsts turpināsies, bet turpmāk jau ir tikai skolas ēku stāsts.

Eiropas kultūras mantojuma dienās 2017. gada 9. septembrī apmeklētājus sagaida pārmaiņas – Madonas novadpētnie-

cības un mākslas muzeja priekšmetu krātuve lielajā un Sarkaņu Amatu skola mazajā skolā. Pasākuma izstādē un aktivitātēs var skatīt saglabāto skolas ēku un mācību materiālu kopumu kā liecību noteiktam izglītības posmam vēstures griežos. Ziņas par skolas ēkām ar īsu raksturojumu iekļautas grāmatā "Eiropas kultūras mantojuma dienas 2017. Vēsturisku notikumu vietas" – viens no 14 objektiem Vidzemē. Skolas ēkas 2018. gadā tiek iekļautas Valsts aizsargājamo objektu sarakstā kā vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis.

Nākamā satikšanās saistās ar Baltā galdauta svētkiem 2018. gada 4. maijā – savējo atkalredzēšanās, ļaujoties atmiņām, sarunām un skatot, kas notiek abās skolas ēkās tagad. Kopīgi tiek stādītas septiņas liepiņas – papildinājums senajai liepu un ošu gatvei. Piecu gadu laikā jaunie kociņi jau labi paaugušies...

Vairākkārt pēc skolas beigšanas uz savu klases salidojumu skolā iegriežas 1995. gada absolventi. Arī šovasar, jūnija viducī, Iveta, Ilona, Ilga, Signe, Liene, Kristis un audzinātāja Gunta Apele ciemojās abās ēkās, daudz atcerējās, runāja, pārlapoja savas klases grāmatu. Vēlāk skolotāja Apele telefoniski dalījās emocijās: "Ļoti sirsnīgi, mīļi, pieauguši, ieklausoties cits citā. Patīkamas atmiņas. Vairākkārt sakot – tas man no skolas... pašu iestudēta pasaka, pirmais dzejas teātris, vēl tagad citējot no toreiz runāta

Mazās skolas ārējais veidols 120 gados nav mainījies.
Foto no Sarkaņu skolas arhīva

dzejoļa, konspektēšanas prasmes, mācīšanās mācīties, ko tagad nodot saviem bērniem. Pozitīvas emocijas."

Laiks steidz, bet skolai pirms 120 gadiem celtās ēkas tagad godam kalpo vēstures izzināšanai un kultūras mantojuma saglabāšanai. Lai svētku atzīmēšanai izvēlēta diena, 12. augusts, ir atkal jauks satikšanās brīdis!

Inese Sudāre

Skolotājas vēstule

Ievadam. 2013. gada 1. septembrī bijusī skolotāja Anna Lūse pēc skolas 110-gades salidojuma, uz kuru pati nevarēja ierasties, atsūtījusi vēstuli. Lai arī kopš viņas darba gadiem Sarkaņos (1948-1959) aizsteidzies krietns laiks, tā vien šķiet, ka skolotājas paustās atziņas nozīmīgas arī šodien. **Lūk, skolotājas Anna Lūses rakstūtais:**

"Šogad rudenī būs pagājuši 65 gadi, kad sāku strādāt Sarkaņos. Liels paldies visiem mīļajiem, labestīgajiem sarkaniešiem, no kuriem daudzi jau

Cienījamie skolotāji (no kreisās): Edgars Sudārs, Antonija Lībore, Jānis Hiršs, Zina Gailīte, Ludmila Skrodere, Anna Lūse 1995. gada salidojumā. Foto no Sarkaņu skolas arhīva

Skolotāja Skrodere ar 1951.–1952. gada absolventiem skolas salidojumā (2003).

Foto no Sarkaņu skolas arhīva

ir viņšaulē: Jurevic mamma, Ķirsonīte, skolas saimniecīte Grāps Anna un daudzi citi. Liels atbalsts bija pirmie darba biedri – mīļā Zvaigznīte, Skroderīte, Sudāri Elga un Edgars, skolotāja Āboliņa. *Lai domas atsauc senas*

dienas, Ko laiks tik tālu projām nesīs.

Sarkaņi... Katram no mums tie ir savi – vieniem tā ir šodienīņa, darbs, ikdiena, citam un patiesībā daudziem tās ir atmiņas, pārsvarā gaišas un saulainas, tālas un zilas ap šo mazo vietīņu pasaulē, kas šeit priedājusies, skumuši, mīlējuši – nav sirdij tuvākas.

Šī vieta nav atzīmēta nevienā pasaules kartē un meridiānā. Tā ir bijusi šeit un ir tagad. Gājputni allaž lido uz dzimto mājvietu. Lai domās šovakar brienam par rāmo atmiņu upi visi tie, kas esam kādreiz te soļus minuši. Ar tām zināšanām, ko Tu, skola, sniedz

līdz 7. klasei, kādreiz cilvēkam pietika visai dzīvei, lai paliktu dzimtajā pusē un rušinātu savu zemīti. Bet Tu taču ceļā esi pavadījusi arī daudz to absolventu un to, kas te mācījušies, kas šeit atnāca un sapņus par nākotni vija, kas tālāk ieguva vidējo, augstāko izglītību un šodien Tevi, skola, Tavā jubilejā apciemo kā skolotāji, inženieri, lauksaimniecības speciālisti, radošo profesiju pārstāvji. Mana skola, šodien Tu aicini jau lielus izaugušos, nosirmojušos, tuvos un tālos ceļa gājējus, visus savējos.

Lai tad visiem Tavos gaitēnos, kāpnēs un klasēs pretī nāk dārgas un neaizmirsamas atmiņas! Ļaujiet skolas jubilejas vakarā vaļu priekam, smiekliem, varbūt arī kādai smeldzīgai asarai... un lai risinās atmiņu pavediens! Lai katram tiek par vienu baltu brīdi mūžā vairāk! Lai mūsu dvēseles dārzā par vieniem svētkiem daudzāk (..)”

1995. gada absolventu (no kreisās): Ivetas, audzinātājas G. Apeles, Ilonas, Ilgas, Signes, Lienas, un Krista tikšanās skolā šovasar. Foto no pasākuma arhīva

Skolas vēstures izstādē Eiropas kultūras mantojuma dienā (2017). Foto no pasākuma arhīva

Liepīņu stādīšana Baltā galdauta svētkos (2018). Foto no pasākuma arhīva

Skolas 110-gades salidojumā (2013). Foto no Sarkaņu skolas arhīva

Vēstures atspulgos

Jēkabam Vītoļiņam – 125. dzimšanas diena

Novadnieks. 5. augustā atzīmējama mūzikas zinātnu profesora un diriģenta Jēkabs Vītoļiņa (1898–1977) dzimšanas diena.

Dzimis Sarkaņu pagasta “Bāksšānos”, tagadējā Madonas - Gulbenes ceļa kreisās puses palejā, aptuveni kilometru attālumā no piecus gadus vēlāk tapušajām Sarkaņu skolas ēkām. Mājas celšanai tikusi izmantoti, domājams, turpat tīrumos vāktie un plēstie akmeņi. Tēvs Jānis Vītoļiņš (miris 1932.g.), atgriezies no Rīgas, sāk saimniekot tēva mājās un apprec Annu Vītolu no netālajiem “Prikņiem”. Lauku sētā daudz un smagi strādā. Tēvs dzied korī, piedalās dziesmu svētkos, var gan vijoli uzspēlēt, gan klarneti, gan pēc dzirdes dēlam, tolaik Konservatorijas studentam, pirkto pianīnu. Māte Anna ir sabiedriska cilvēks, prasmīga audēja. Dēls Jēkabs, saukts par Jēkaupu, bērnībā aug vienatnībā, dabā un daudz lasot. Vienu gadu (1907./08.) mācās Sarkaņos, izglītošanos turpina Lazdonas draudzes skolā, seko viens gads Dzeņa privātģimnāzijā Rīgā, bet no 1912. gada mācības turpina tolaik prestižajā Rīgas Aleksandra ģimnāzijā, ko 18 gadu vecumā beidz ar zelta medaļu (kara dēļ skola tolaik evakuēta uz Veru pilsētu Igaunijā).

Mūzikas studijas. 1920. gadā Jēkabs Vītoļiņš no bēgļu gaitām, kad mācās Tomskas mūzikas skolas dziedāšanas un mūzikas teorijas klasēs un vada arī

Irkutskas latviešu kori, atgriežas Rīgā un sāk studijas Latvijas konservatorijā Jāzepa Vītola kompozīcijas un mūzikas teorijas klasē, arī E. Kuperā orķestra diriģenta klasē, pie Jāņa Mediņa apgūst instrumentāciju. Izglītošanos papildina ārzemes: 1929. un 1931. gadā Vīnes universitātē, 1936. un 1937. gadā Sorbonnas universitātē Parīzē.

Pedagogs un diriģents. No 1922. līdz 1938. gadam Vītoļiņš ir pedagogs Rīgas skolotāju institūtā, viņa vadītais audzēkņu koris kļūst par vienu no labākajiem tā laika mākslinieciskās pašdarbības kolektīviem. Kora repertuārā ir tautas dziesmu apdares, latviešu un citu komponistu klasiskā kora dziesmas, ieskaitot Mocarta “Rekviēmu”. Pie Vītoļiņa kordiriģēšanu apguvuši daudzi, tostarp arī novadnieks Roberts Zuika (1913–2015), vēlāk leģendārs kordiriģents. “Vītoļiņa diriģenta žests bija izteiksmīgs, suģestējošs, precīzs. Viņš prasīja arī stingru disciplīnu, un tā institūta korī Vītoļiņa laikā bija uz augstas pakāpes” (Imants Sakss, “Jaunā Gaita” nr. 167, 1988). Izglītojot mūzikas skolotājus un kora diriģentus, Vītoļiņš saraksta praktiskajam darbam noderīgas grāmatas, kā “Kordiriģenta māksla” (1928. g.), “Dzirdes mācība III, IV kl.” (1931.), “Dzirdes mācība V, VI kl.” (1936.) u.c.

Darbojies Dziesmu svētku biedrības valdē, vadījis novadu dziesmu svētkus,

Jēkabs Vītoļiņš 1960. gados.
MNM 7275

Jēkabs Vītoļiņš skolas gados.
MNM 17501

Ģimene Sarkaņu pagasta “Bāksšānos” ap 1938. g. No kreisās: Jēkaba Vītoļiņa tēvs Jānis, meita Inta (1926), nezināma, māte Anna, divi nezināmi, priekšā Jēkaba Vītoļiņa sieva – dziedātāja Olga Vītoļiņa (dzimusi Bāliņa). MNM 17502

bijis cienīts kora vadītājs.

Ne vien mūzikas kritiķis. No 1925. līdz 1929. gadam Jēkabs Vītoļiņš ir Nacionālās operas dramaturgs. Raksta mūzikas recenzijas, apceres, sarakstījis grāmatu “Mūzikas vēsture” (1937.) ar plašu pārskatu par mūzikas vēsturi no visnenākajiem laikiem līdz 20. gs. un no-

daļu, kas veltīta latviešu mūzikai. Izdotas grāmatas par mūziku un mūziķiem (piemēram, "Latvju skaņu mākslinieku portrejas" (1930.), "Richards Vāgners. Dzīve un darbi"(1930.).

Līdz mākslas zinātņu doktora grādam. No 1938. gada Jēkabs Vītoliņš pasniedz mūzikas vēsturi Latvijas kon-

servatorijā un, neskaitot pārtraukumu II pasaules kara laikā, šeit strādā līdz 1962. gadam, lielu uzmanību veltot tautas mūzikai. Folkloras padziļinātai pētišanai pievērsies 1946. gadā, kad tiek nodibināta Latvijas PSR Zinātņu akadēmija un Jēkabu Vītoliņu aicina par zinātnisko līdzstrādnieku Folkloras institūtā. Viņš

Tikšanās ar novadniekiem Sarkaņu skolā 1971. gada 24. oktobrī. No kreisās: Rīgas Vēstures un kuģniecības muzeja darbiniece Rita Vilciņa, muzikologs, mākslas zinātņu doktors Jēkabs Vītoliņš, vēstures zinātņu doktors, skolas 1927. gada absolvents, arheologs Jānis Graudonis, komponists Valdis Breģis. **MNM 7786**

J. Vītoliņš – novada Dziesmu svētku virsdiriģents Ļaudonā 1925. gada 19. jūnijā. **Ž. Kreicberga** foto. **MNM 11970**

J. Vītoliņš ar dzīvesbiedri Olgu Parīzē, 1931. g. **MNM 33936:3**

piedalās arī folkloras ekspedīcijās. Tiek izdoti "Latviešu tautas mūzikas" krājumi piecos sējumos. Vītoliņam par izstrādāto disertāciju un par latviešu tautas mūzikas pētījumiem 1961. gadā pirmajam Latvijā piešķir mākslas zinātņu doktora grādu.

Jēkabs Vītoliņš miris 79 gadu vecumā Bukultos 1977. gada 9. septembrī, apglabāts Rīgas Meža kapos.

Ceļojumi

Latvijas ziemeļdaļu iepazīstot

16. augustā kupls Sarkaņu pagasta pensionāru pulks devās ikgadējā ekskursijā, lai iepazītu kādu Latvijas daļu. Šoreiz ceļš ved Alūksnes un Smiltenes virzienā. Diena karstākā, kāda šai vasarā pieredzēta, bet noskaņojums pozitīvs un možs, jo svarīgs ir ne tikai tas, ko iepazīsim, bet arī atkalredzēšanās prieks un kopā būšana visas dienas garumā.

Pirmā pieturvieta Alūksne, kur pie tūrisma informācijas centra sākas pilsētas iepazīšana ar tūristu vilcieniņu "Severīns". Ceļojumā, kas ilgst 45 minūtes, audio gida pavadībā iepazīstam Alūksni un uzzinām svarīgāko par pilsētas vēsturi un šodienu. Pilsēta pārsteidz ar gaumīgi ierīkotām puķu dobēm un vairākām jaunām pārbūvētām ēkām un pilsētas infrastruktūru, kas tapusi pēdējo gadu laikā.

Tālāk ceļš ved un Jaunlaiceni, ko mēdz dēvēt arī par malēniešu galvaspilsētu. Apmeklējot Jaunlaicenes muižas muzeju, nokļūstam malēniešu pasaulē un iepazīstamies ar pamatekspozīciju ar nosaukumu "Malēniešu pasaule". Ekspozīcija stāsta ne tikai par malēniešu zemes rašanos, robežām un valodu, bet arī atklāj malēniešu pasaules kārtības izpratni, īpatnējā rakstura veidošanās iemeslus un viņu smalko, radošo, jūsmīgo un optimistisko būtību. Tā stāsta par malēnieša pārsteidzošajām spējām un talantu, par rakstura īpašībām, kas malēnieši

dara atšķirīgu no citiem latviešiem. Apmeklējot pamatekspozīciju, iespējams sasveicināties ar malēnieši tikai šai pusei raksturīgā veidā, izspēlēt malēniešu vārdu spēli, sameklēt atšķirības starp malēniešu un latgaliešu valodu un pamēģināt pašam gaismu dabūt maisā.

Atvadījušies no viesmīlīgajām muzeja saimniecēm, dodamies tālāk. Klāt pusdienlaiks un laiks ieturēt maltīti. Tam esam izvēlējušies viesu māju "Kalnaruški", kas atrodas Apes pagastā. Skaista saimnieku iekopta vieta, kas piedāvā ne tikai garšīgi paēst, bet arī nosvinēt kādus svētkus, pārnakšņot gaumīgi iekārtotos viesu numuriņos. Pēc pusdienām saimniece Aigija pastāsta par šīs vietas vēsturi, kas sākusies pirms vairāk nekā 30 gadiem, iegādājoties nolaistu īpašumu ar vecām pussagruvušām ēkām. Ciemošanās "Kalnaruškos" ir pierādījums tam, ka, ja grib, tad var. Un to var panākt ar latvieša darba tikumu, neatlaidību un mīlestību uz darbu, kas patīk un sniedz gandarījumu.

Tālāk mūsu ceļš ved uz Api – mazpilsētu Smiltenes novadā, kas atrodas pašā pierobežā ar kaimiņzemi Igauniju. Tur plānots apskatīt rakstnieces Elīnas Zālītes memoriālo māju, lai iepazītos ar viņas traģiskā likteņa un daudzpusīgās daiļrades stāstu. Ar to mūs iepazīstināja muzeja vadītāja, tāpat no viņas uzzī-

nājām interesantas lietas par konkrētu ziedu un putnu nozīmi mūsu dzīvē. Pašā pusdienas karstumā, vēl nedaudz pakāvējušies pilsētas centrālajā laukumā, dodamies tālāk uz Mēru muižu.

Braucot pa Pleskavas šoseju, aiz loga vērojam tipisku Latvijas ainavu ar labības kombainiem, siena ruloniem, sakoptām sētām un darbīgiem cilvēkiem, kas rosās savos zemes pleķīšos.

Mēru muiža mūs sagaida lepna un pamatīga, neņemot vērā laika gaitā radušos nolietojumu. Mēru muižu šobrīd apdzīvo Smiltenes novada novadpētniecības muzeja ļaudis. Muižas laipnās un zinošās saimnieces mūs iepazīstina ar ēkas un tā kompleksa vēsturi un šodienu. No viņām uzzinām, ka muižas komplekss veidojies 19. gs. vidū. Tā centru veido pils, stallis ar arkādi, divas kūtis, šķūnis mūra stabos. Tas viss kopā veido vienotu ansambli.

Tai ir glezniecisks siluets, iespaidīgi izmēri, augsts kārniņu jumta segums ar masīvu kvadrātisku torni un jumta izbūvēm. Pilij bijuši grezni interjeri, no tā saglabājušās durvis, koka apšuvuma paneļi, griestu apdare kokā.

1926. gada vasarā muiža pārbūvēta skolas vajadzībām, kura darbojusies līdz 2009. gadam.

Muzeja pastāvīgās ekspozīcijas stāsta par Mēru muižas agrākajiem īpašniekiem, rāda Smiltenes novada tradicionā-

Daļa no ceļojuma dalībniekiem Mēru muižā.

Jaunlaicenes muižas stāstu iepazīstot.

lās kultūras liecības un Smiltenes novada medicīnas vēsturi, muzejā pastāvīgi redzamas arī mākslas, vēstures un kultūras tematikai veltītas izstādes. Muižas parka lepnums ir dižozols, kura vainaga apkārtmērs novērtēts kā lielākais Baltijā (33m), bet tam pretī, blakus senu dzīvības koku alejai, pāri pils jumtam lūkojas Eiropas dižlapegle.

Atvadījušies no viesmīlīgajām muižas saimniecēm, pamazām sākam ceļu mājup. Pēc tradīcijas, kas ir neatņemama ceļojumu maršruta sastāvdaļa, atrodam arī pēdējo pieturvietu, kur vēl dalāmies iespaidos, padziedam kādu kopīgu dziesmu, ieklausāmies Antona akordeona skaņās un ar ceļabiedriem padalāmies ar līdzīgu paņemto cienastu. Šoreiz šai pie-

turvietai izvēlēta Jaunpiebalgas estrāde pašā Gaujas krastā. Gauja gan šeit vēl pavisam šaura, bet tās klātbūtne jūtama.

Mājupceļš ved pa baltajiem Vidzemes lielceļiem. No Jaunpiebalgas uz Cesvaini, tad tālāk, un tad jau atvadu vārdi: "Uz tikšanās nākamā gada ceļojumā pa Latviju!"

Valdas Kļaviņas teksts un foto

Atpūtas brīdis Jaunpiebalgas estrādē.

Sarkanieši pie tūrisma informācijas centra Alūksnē.

Vēstures atspulgos

12. augustā visas dienas garumā viesus gaidīja sirmās Sarkaņu skolas ēkas. Ir bijuši dažādi vēstures posmi, bet ēkās visus šos gadus bijusi skola.

Šobrīd, kad ikdienā to vairs nepiepilda skolēnu čalas, izglītības klātbūtne šeit jūtama. *Lielā skola* sniedz zināšanas par mūsu tautas vēsturi caur pieejamo

muzeja krājumu, savukārt Mazajā skolā ikviens interesents var iegūt prasmes aušanā, rokdarbos un arī citos amatos, saglabājot mūsu tautas nemateriālo kultūras mantojumu.

Apsveikuma vārdi izskanēja no Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja direktores Līvijas Zepas, kas pati ir skolas absolvente. Tāpat apsveikuma vēstuli svētku viesiem bija veltījis pagasta pārvaldes vadītājs Sandis Kalniņš. Skaistu dāvanu bijušajai skolotājai, šobrīd muzeja krājuma glabātājai, Inesei Sudārei pasniedza Amatu skolas aušanas pulciņa vadītāja Daira Drozdova.

Svētkos sveiceni visiem klātesošajiem izskanēja no jauktā vokālā ansambļa "Rondo", no amatu skolas etnogrāfiskās kokļu kopas un no grupas "Ķirmji".

Savu skolu svētku reizē apciemoja bijušie skolēni un skolotāji. Un viņu atziņums – prieks, ka Sarkaņos viss notiek!

Valdas Kļaviņas teksts

Foto no arhīva

Sarkaņu skolas ēkām 120

Bijušo skolotāju satikšanās. No kreisās: Liene Dreišķina, Ināra Mežatuča, Inese Sudāre, Egīta Kaškure, Valentīna Liepiņa un Mārīte Lukašuna.

Svētku brīži

XXVII Vispārējie latviešu Dziesmu un XVII Deju svētki notika no 2023. gada 30.06. līdz 09.07. Rīgā.

Sarkanu pagastu svētkos pārstāvē-

Sarkanieši 150-gades svētkos

ja astoņi tautas nama "Kalnagravas" amatiermākslas kolektīvi, kopā 115 dalībnieki. Tā bija skaitliski lielākā dalībnieku pārstāvniecība svētku vēsturē,

kas pārstāvējusi Sarkanu pagastu.

Deju lieluzvedumā "Mūžīgais dziedājs" kopā ar vairāk nekā 17 tūkstošiem dejotāju no visiem Latvijas novadiem un ārzemēm deju rakstus izdejoja jauniešu deju kolektīvs "Resgaļi", vadītāja Inga Pujate, vidējās paaudzes deju kolektīvs "Kalnagravas", vadītāja Jeļena Rudzīte, senioru deju kolektīvs "Senči", vadītājs Viktors Leimanis un senioru deju kolektīvs "Labākie gadi", vadītāja Daiga Marderniece.

"Labākie gadi" bija arī to 89 labāko deju kolektīvu vidū, kas piedalījās noslēguma koncertā "Kopā augšup".

Tautas lietišķās mākslas izstādē "Mēs" tika izstādīti 13 aušanas pulciņa autoru darbi un divi rokdarbu pulciņa darbi. Vadītājas Daira Drozdova un Vanda Podiņa.

Folkloras dienā Esplanādē un Vērmānes dārzā svētku apmeklētājus priecēja folkloras kopa "Libe", vadītāja Madara Poddubnaja.

Ielu koncertos Esplanādē un Vecrīgā rīdziniekus un viesus priecēja jauktais vokālais ansamblis "Rondo", vadītāja Dace Kalniņa.

Valdas Kļaviņas teksts
Agra Veckalniņa foto un
foto no kolektīvu arhīva

JDK "Resgaļi"

Priekšā: kolektīva vadītāja Inga Pujate.

1. rindā no kreisās: Elizabete Āboliņa, Tomass Kalējs, Evelīna Āboliņa, Eva Rozentāle, Vairis Skurulis, Evita Ezeriņa, Līga Gailīte, Beāte Kjačto, Lelde Vaičikavska, Santa Socka, Arvis Trečaks.

2. rindā no kreisās: Sandris Menkovskis, Bruno Kalējs, Armands Ūdris, Inita Rūka, Pēteris Akmentiņš, Armands Avotiņš.

VPDK "Kalnagravas"

1. rindā no kreisās: Māra Galeja, Līga Zemberga, Mairita Stalbova, Līga Jurevica, Aija Lasmane, Baiba Līcīte, Kārlis Kļaviņš, kolektīva vadītāja Jeļena Rudzīte, Liene Jurevica, Laura Meldere, Sabīne Lapsa, Elīna Krupko, Klinta Galeja.

2. rindā no kreisās: Rimants Zembergs, karognesējs gājienā Jānis Lanskis, Dainis Cipruss, Jānis Kļaviņš, Mārtiņš Stalbovs, Edgars Niedra, Sandis Kalniņš, Pēteris Putniņš.

Augšā: Raivis Jurevics, Artjoms Krupko, klāt nav Solvitas Temickas un Ivara Zeltiņa.

SDK "Labākie gadi"

1. rindā no kreisās: Normunds Ūdris, Edgars Janovskis, Edgars Lācis, Mārtiņš Stiprais, Andris Vaniņš, Juris Pauers, Dainis Kūriņš, Māris Madernieks, Didzis Lācis.
2. rindā no kreisās: Irita Galeja, Santa Janovska, Inga Pujate, Linda Stiprā, Inese Vaniņa, Valda Kļaviņa, Jolanta Kūriņa, kolektīva vadītāja Daiga Maderniece, Inita Ūbele, Sandra Pulkstene.

Vokālais ansamblis "Rondo"

Undīne Liepiņa, Vita Grava, Juris Hasjanovs, ansambla vadītāja Dace Kalniņa, Liene Kokoreviča, Vilnis Karlsons, Juris Nikolovskis, Varenīte Vīgante, Aigars Noviks, Daira Drozdova, Didzis Akmentiņš. Klāt nav Ivandas Ramanes un Jēkaba Krīgerta.

SDK "Senči"

1. rindā no kreisās: Anatolijs Titovičs, Māra Skride, Sarmīte Lukša, Dace Titoviča, kolektīva vadītājs Viktors Leimanis, Dina Tēberga, Rudīte Galeja, Ija Leimane, Skaidrīte Aveniņa, Jogita Baune, Raimonds Līcītis.
2. rindā no kreisās: Juris Lācis, Gunārs Tālzemis, Edvīns Kalējs, Aivis Tēbergs, Andis Kāznieks, Andrejs Aveniņš, klāt nav Aijas Zeltiņas.

Sarkāņu Amatu skolu gājienā pārstāvēja: no kreisās Mirdza Akmentiņa, Daina Ārente, Iveta Zariņa, Mārtiņš Sudārs, Inga Sudāre-Špune, Agņija Ozola, Ērika Novožilova.

Folkloras kopa "Libe"

No kreisās: Velga Pērkone, Valentīna Gailīte, Sandra Dreimane, Eva Ūbele, Līva Palieka, Irita Palieka, Ance Strauta.
Prickšā: vadītāja Madara Poddubnaja ar dēliņu.

Sadarbība

5. un 6. augustā Amatu skolas etnogrāfisko kokļu kopa devās koncertbraucienā, lai piedalītos Maetaguses pagasta Kiiklas ciema svētkos. Ar šo Igaunijas ziemeļdaļas vietu sarkaniešus saista draudzība jau vairāk nekā 15 gadu garumā. Igauni ir bijuši bieži viesi pie mums, savukārt kaimiņzemē pabijuši gan mūsu pagasta deju kolektīvi, gan teātris.

Kokļu kopas kolektīvam šis bija līdz šim tālākais kopīgais brauciens. Tajā tika ne tikai muzicēts, daudz dziedāts, bet arī izmantota iespēja, lai apskatītu kaut nelielu daļiņu no Igaunijas.

Brauciens sākās agrā rīta stundā. Neņemot vērā to, ka ceļš līdz gala mērķim ilga gandrīz piecas stundas, tomēr tas paskrēja nemanot.

Pa ceļam uz Kiikla nedaudz pakavējāmies pie Peipusa ezera, izbaudot tā plašumus, ko nedaudz var salīdzināt ar mūsu Vidzemes jūrmalas krastu.

Iebraucot galamērķī, mūs sagaidīja viemīlīgā kultūras dzīves vadītāja Ruta, kas iepazīstināja ar svētku programmu. Nedaudz atpūtušies no ceļa, piedalījāmies visās aktivitātēs, kas tika piedāvātas svētku viesiem. Vakara koncertprogrammā tika muzicēts un skandētas dziesmas no ansambļa repertuāra, tāpat kopā ar igauņu draugiem uzdejoja kāda kopīga deja.

Izmantojot iespēju, ka bijām tuvu jūras krastam, pēc koncerta devāmies apskatīt stāvkraustus un Valastes ūdenskritumu. Neizpalika arī iespēja pabūt pie jūras un sagaidīt brīnumskaistu saulrietu.

Otrās dienas rītā devāmies uz pierobežas pilsētu Narvu, kur gides pavadībā iepazīnām pilsētu, tās vēsturi un šodienu. Pastāģājoties pa promenādi, varēja arī pavērot, kā notiek ikdienas dzīve pie Igaunijas-Krievijas robežas, kas ir arī Eiropas Savienības robeža. Pamazām dodoties mājupceļā, pietājām Silamee pilsētā, izbaudot tās arhitektūru un nesen labiekārtoto promenādi gar jūras krastu. Pietājām arī Pjuhticas klosterī un pie svētavota.

Pēdējā pietura pirms iebraukšanas Latvijā – Munameģis. Šeit arī teicām paldies šoferītim Mārim un ar pozitīvām emocijām par aizvadīto braucienu atgriezāmies mājās.

Valdas Kļaviņas teksts
Lailas Lūses foto

Atpūtas brīdī pie Peipusa ezera.

Skats uz jūru un promenādi Silamee.

Dejas kopā ar igauņu draugiem.

Saulrietu stāvkraostos gaidot.

Prieks par aizvadīto koncertu kopas dalībniekiem un vadītājai Zitai.

Sadarbība

Amatu skolas radošie kolektīvi ciemojas Smiltenes novadā

Vasaras sākumā Amatu skolas kolektīvi saņēma ielūgumu no Apes tautas nama ar aicinājumu kļūt par *krustvecākiem* viņu topošajai Amatu mājai. Atsaucoties uz uzaicinājumu, kuplais amatu skolas radošo kolektīvu dalībnieku pulks 26. augustā devās ceļā uz Smiltenes novadu, lai piedalītos Apes pilsētas svētkos, kuru ietvaros notika arī Amatu mājas

atklāšana. Kolēģiem veltījām apsveikuma vārdus, novēlot izdošanos it visā, kas iecerēts. Mūsu čaklās rokdarbnieces un audējas svētku viesiem piedāvāja iegādāties savus darinājumus. Vanda Podiņa dalījās pieredzē knipelēšanas prasmē, savukārt etnogrāfisko kokļu kopa visus sveica ar nelielu koncertprogrammu. Viesmīlīgie svētku saimnieki mums pie-

dāvāja ekskursiju pa pilsētu ar tūrisma vilcieniņu, un mēs varējām nesteidzīgi arī paši iepazīt Apes ievērojamākās vietas.

No Apes tālāk ceļš veda uz Mēru muižu, kur tajā pašā dienā tika atklāta Latvijas mākslas un amatniecības izstāde, kurai izvēlēti arī mūsu audēju Mirdzas Akmentiņas, Līgas Kubas un Ivetas Zariņas darinātie darbi. Muižas parks mūs sagaidīja ar īpašu paradīzes dārza noskaņu un pati izstāde ar daudzveidīgiem amatniecības darbiem, kas nevienu neatstāja vienaldzīgu.

Diena mūs lutināja ar labiem laika apstākļiem. Tikai pašā vakarā sagaidījām lietu kā vēstnesi, ka laiks doties mājup. Mājupceļā skanēja dziesmas, raisījās sarunas par redzēto un prieks par kopā būšanu, iepazīstot kolēģu veikumu citos novados.

Valdas Kļaviņas teksts

Foto no Amatu skolas arhīva

Sarkaniešu sveiciens Apes Amatu mājai.

Vanda Podiņa demonstrē knipelēšanas māku

Svētku tirdziņā iejūtoties.

Iveta pie sava lakata Mēru muižā.

Mirdza un Līga pie saviem darinājumiem izstādē.

Koklētāju sveiciens Apes pilsētas svētku viesiem.

MFC "Logs" darbībā

15. jūlijā pie Biksēres ezera aizvadījām jaudīgu volejbola turnīru, kurā piedalījās Madonas novada un viesu komandas. Sarkaņu pagasts turnīrā tika pārstāvēts ar divām komandām, un viena no tām ieguva godpilno otro vietu. Multifunkcionālais centrs "Logs" vienmēr priecājas un lepojas ar centra draugiem,

kuri palīdz pasākumu organizēšanā un atbalsta ar dāvanām. Šoreiz turnīra lieldraugs bija SIA "HETA", kuri palīdzēja sagādāt turnīram medaļas, kausus un volejbola bumbu, kuru izmantos arī turpmākajos turnīros un ikdienas treniņos.

Lai turnīrs varētu notikt skaistos un

sakoptos divos laukumos, palīgā nāca Sarkaņu pagasta pārvaldes darbinieki, labiekārtojot abus volejbola laukumus. Tika uzbērtas jaunas smiltis vienam no laukumiem un uzlikts aizsargtīkls laukuma malās. Tāpat šajos darbos ļoti aktīvi iesaistījās MFC "Logs" jaunieši.

Katra iesaistītā ieguldītais darbs ir

nenovērtējams atbalsts, lai Sarkaņu pagastā varam lepoties ar sakoptu vidi un labiem sporta pasākumiem.

25. augustā Madonā, Priežu kalniņā, notika Madonas novada jauniešu diena, kurā piedalījās arī multifunkcionālā centra "Logs" jaunieši. Pasākuma organizatori bija Madonas novada jauniešu dome, multifunkcionālie un bērnu un jauniešu centri. Pasākumā viss bija pašu jauniešu organizēts, sākot ar aktivitātēm un beidzot ar grupām un DJ. Multifunkcionālais centrs "Logs" pasākumā jauniešiem un bērniem piedāvāja aktivitāti – *lāzertags*. Bijām atbildīgi par aktivitātes organizēšanu no sākuma līdz beigām. "Loga" jaunieši ļoti veiksmīgi spēja ap-

vienot *lāzertaga* koordinēšanu ar izklaidēšanas pasākumā. Jaunieši piedalījās visās aktivitātēs – kāpa uz skatuves dziedāt un dejot, piedalījās sarunās diskusiju teltī. Lepojamies ar savu jauniešu Madaru Skuruli, kura atsaucās uz aicinājumu un piedalījās diskusiju teltī sarunās, stāstot jauniešiem par darbu Rīgas pašvaldības policijā. Madara pastāstīja arī par to, kā nonāca līdz lēmumam studēt un strādāt šajā tik ļoti atbildīgajā profesijā.

Ļoti kvalitatīvu un saturiski interesantu projektu Jauniešu dienas ietvaros realizēja "Loga" aktīvie jaunieši. Viņi pasākuma laikā intervēja pasākuma dalībniekus, uzdodot jautājumus, filmējot to un zinošākajiem pasniedza arī balvas.

Jaunieši paši video ne tikai filmēja, bet arī safilmēto materiālu montēja. Video iespējams noskatīties multifunkcionālā centra "Logs" sociālajos tīklos *Facebook* un *Instagram*.

1. septembris visiem skolēniem, studentiem, bērnudārzniekiem, skolotājiem un vecākiem ir svētku diena. Lai šo dienu iesāktu ar svētku sajūtu, MFC "LOGS" kopā ar pagasta iedzīvotāju Daci Loču agrā 1. septembra rītā izveidoja un izkārtēja sveicienu visiem Sarkaņu pagasta iedzīvotājiem. Paldies Dacei par aktīvu klātesamību un atbalstu sveiciens izveidē!

Aiga Dzene, MFC "Logs" vadītāja
Aigas Dzenes foto

To der zināt!

Kurš ir tavš mīļākais gadalaiks? MFC "Logs" grib, lai šogad iemīli rudeni, tāpēc aicinām tevi uz rudens akti-

vitātēm. Sākam 20. septembrī! Pievienojies pārgājienam un esi tas, kurš izlemj, kāda būs nākamā aktivitāte! Nekas, ja

būsi nokavējis pirmo tikšanās reizi, jo tava ideja var būt pati labākā turpmākajam ceļojuma pa Sarkaņu pagastu.

Tas var noderēt

Klāt rudens, lielākā raža no piemājas dārziņiem jau novākta, un ir skaidrs, ka tomāti, kas paaugušies gana lieli, visticamāk nenogatavosies. Ko darīt? Lūk recepte, pārbaudīta un garšīga!

Sastāvdaļas:

- 4 vidēja lieluma sīpoli
- 600 g burkānu
- 600 g zaļo tomātu
- 600 g sarkanās paprikas
- 100 ml eļļas
- 100 ml etiķa 9%
- 2 tējķ. cukura
- 1,5 - 1,5 ēd. k. sāls
- Melnie maltie pipari pēc garšas

Pagatavošana

1. Papriku sagriež salmiņos. Tomātus griež kubiņos. Sīpolus ripiņās vai pusripiņās. Burkānus rīvē uz rupjās rīves.
2. Visu liek katliņā. Klāt ber visas garšvielas un pielej eļļu.
3. Sautē uz lēnas uguns līdz visi dārzeņi ir mīksti.
4. Pašās beigās pielej etiķi un visu kārtīgi samaisa.
5. Salātus liek iepriekš sterilizētās burkā un aizvāko.
6. Apgāž otrādi un atstāj atdzesēties vēsā vietā.
7. Kad ir atdzisis, kārtojam visu pagrabā līdz ziemai.

Lai labi garšo!

Materiāls no interneta

Jaunumi bibliotēkās

Grāmatas skolēniem un vecākiem

Vēl arvien mūs priecē skaistas, vasarīgas dienas un brīži, kas pavadīti, aizmaldoties citās pasaulēs un realitātēs kopā ar uzticamo un mīlo ceļa biedru – labu grāmatu. Lasīšana vasarā iet roku rokā ar dzīves baudīšanu. Vai to darāt pie jūras vai zaļā pļavā, šiem mirkļiem piederīga ir arī grāmata. Šoreiz vērts ieskatīties arī bērnu grāmatu jaunumu plauktā Sarkaņu bibliotēkā. Kas zina, varbūt tieši te atradīsiet savas vasaras īsto grāmatu.

Kā katru gadu, arī šogad Sarkaņu bibliotēkā ir lasāmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023” grāmatas. Ikvienam interesentam arī 2023. gadā ir iespēja piedalīties Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra organizētajā un koordinētajā lasīšanas veicināšanas programmā. 2023. gada kolekcijā iekļautas 24 grāmatas: astoņi latviešu autoru darbi, piecpadsmit tulkojumi un viens folkloras krājums. Lasītāji varēs iepazīties ar četrus franču rakstnieku darbiem, trīs lietuviešu un trīs igauņu autoru grāmatām, kā arī pa vienam tulkojumam no zviedru, vācu, slovāku, poļu un katalāņu valodas.

2023. gada programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” katrā vecumgrupā ir jāvērtē piecas grāmatas, bet Vecāku žūrijas kolekcijā – četras, papildus atļaujot izvēlēties jebkuru grāmatu no pārējās kolekcijas, lai arī pieaugušie iedziļinātos bērnu un jauniešu literatūrā.

Šogad iekļauto grāmatu klāsts ir bagāts gan ar mūsdienām aktuālo tematiku, kas ļauj ielūkoties pagātnē, gan aizrauj ar pasakainu fantāzijas lidojumu. Kolekcijā varam lasīt dzeju, aplūkot un izpētīt komiksus, skaitīt skaitāmpantus, izvēlēties un vienā naktī izlasīt romānu, lēnām baudīt stāstu krājumus un priecāties par lielisko ilustratoru devumu.

Kad rudens elpa jau jūtama dabā un arī dzērves sāk posties ceļam, iestājas laiks, kad gribas palasīt grāmatu. Sākoties skolai, šoreiz mazajiem lasītājiem kopā ar vecākiem tiek piedāvāta iespēja lasīt interesantas grāmatīņas. Tiekat laipni gaidīti bibliotēkā!

Didzis Akmentiņš,

Madonas novada Sarkaņu pagasta
bibliotēkas vadītājs

5+

Pazudušais miedziņš. Anete Melece. Rīga: Liels un mazs, 2022.

NAUdiena.rrr. Aivars Neibarts. Rīga: Latvijas mediji, 2022.

Soliņš un Miskaste. Ieva Samauska. Rīga: Pētergailis, 2022.

Kaimiņi. Rosio Bonilja. Rīga: Latvijas Mediji, 2023.

Klimpas kungs un burinieks. Anna Oņihimovska. Rīga: Latvijas Mediji, 2023.

9+

Pelesdēls Gudrinieks. Ruta Svaža Rīga: Zvaigzne ABC, 2022.

Bete un lidojošā dzimšanas dienas dāvana. Vitalija Maksvīte. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2022.

Lasis Stasis un Atlasijas okeāns. Daina Tabūna. Rīga: Liels un mazs, 2022.

Brālis, kas nebija vajadzīgs. Gaja Guna Ekle. Rīga: Zvaigzne ABC, 2023.

Skeleta Juhana gaitas. Trīnu Lāna. Rīga: Liels un mazs, 2022.

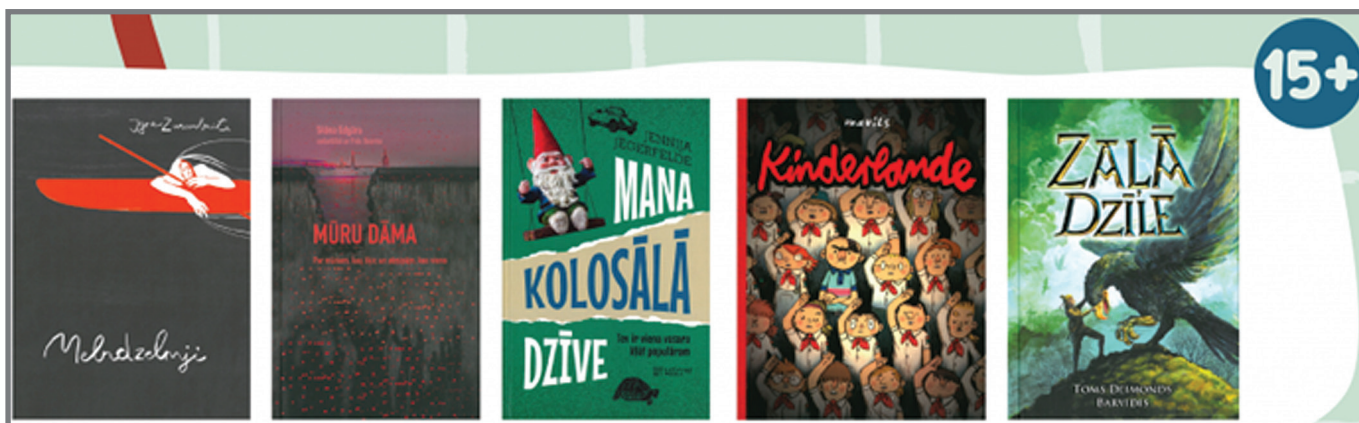
En den dīno šoko loko tīno. Rīga: Liels un mazs, 2023.

Upe, kas tek atpakaļ. Žans Klods Murlevā. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2022.

Zlatas ceļš. Dzintars Tilaks. Rīga: Zvaigzne ABC, 2022

Kā mans tētis atrada sev sievieti. Rēli Rēnausa. Rīga: Zvaigzne ABC, 2023.

Burmemme. Aino Pervika. Rīga: Liels un mazs, 2022.

Melndzelmji. Igne Zarambaite. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2022.

Mūru dāma. Silēna Edgāra, Pols Beorns. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2022.

Mana kolosālā dzīve. Jennija Jēgerfelde. Rīga: Latvijas Mediji, 2022.

Kinderlande. Mavils. Rīga: Liels un mazs, 2022.

Zaļā dzīle. Jennija Jēgerfelde. Rīga: Dienas Grāmata, 2022.

Vecāku žūrija

Bērni ir karaļi. Delfīne de Vigāna. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2022.

Es neliecināšu pret jums. Kristīne Ilziņa. Rīga: Zvaigzne ABC, 2022.

Laiks atkal iedegt zvaigznes. Virdžīnija Grimaldi. Rīga: Zvaigzne ABC, 2022.

Piektā laiva. Monika Kompaņikova. Rīga: Pētergailis, 2022.

Viss notiek!

Notikumiem bagāta bijusi aizvadītā vasara, kurā dalību ņēmuši tautas nama amatiermākslas kolektīvi.

21. jūnijā Biksēres estrādē svētku laiku ieskandināja pagas-

ta deju kolektīvi "Avotiņš", "Resgaļi", "Kalnagravas" un "Senči". Pasākuma vadītāju lomā lieliski iejutās Paulīne un Lizbete no amatierteātra "Piņģerots". Saulgriežu vakara turpinājumā kalna galā pie muižas tika iedegta jāņuguns. Pasākumu vēl krāšņāku darīja folkloras kopas "Vērtumnieki" skandētās dziesmas.

Inga un Sarma lieliski iejutas savās lomās.

Videjās paaudzes deju kolektīvs "Kalnagravas".

Senioru deju kolektīvs "Senči".

Jāņuguni iedez folkloras kopa "Vērtumnieki".

Bērnu deju kolektīvs "Avotiņš".

Jauniešu deju kolektīvs "Resgaļi".

22. jūnijā Sarkanos pie Amatu skolas ikvienu pirk un pārdot gribētāju aicināja mājražotāju un amatnieku tirdziņš. Par muzikālo noformējumu rūpējās etnogrāfisko kokļu kopa. Neņemot vērā nelielo tirgotāju skaitu un lietainos laika apstākļus, apmeklētāju, kas apmeklēja gan tirdziņu, gan skolas ēkas, netrūka.

23. jūnijā visā pagastā draugu un ģimeņu lokā notika Līgo vakara svinēšana, bet Biksēres estrādē visus dejojgribētājus uz balli aicināja pašmāju grupa "Māgas".

16. jūlijā vokālais ansamblis "Rondo" ar savu koncertprogrammu kuplināja Murmastienes pagasta svētkus.

22. jūlijā Lauteres kultūras namā deju kolektīvs "Senči" ar savu dejas soli priecēja vācu draugus no Vaijes (Vācija) un arī madoniešus, kuri uzņēma vācu draugus savās ģimenēs.

27. augustā, turpinot Jāņa Zābera muzeja "Vecais Ceplis" 50 gadu jubilejas svinības, brīvdabas estrādē pie muzeja kopā ar Dzelzavas kultūras nama vokālo ansambli "Variants" koncertēja arī mūsu jauktais vokālais ansamblis "Rondo". Šajā pasākumā atmiņās par muzeja izveidi un darbību dalījās Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja bijusī darbiniece Dace Zvirgzdiņa.

Vokālais ansamblis "Rondo" Meirānu "Vecajā Ceplī".

2. septembrī Alūksnē, Stāmerienā un Gulbenē ar plašu programmu tika svinēta Gulbenes-Alūksnes bānīša 120 gadu jubileja. Madonas novada sveicību alūksniešiem nodeva Madonas kultūras nama folkloras kopa “Vērtumnieki”, Dzelzavas kultūras nama sieviešu vokālais ansamblis “Variants” un mūsējie – jauktais vokālais ansamblis “Rondo” un vidējās paaudzes deju kolektīvs “Kalnagravas”.

Valdas Kļaviņas teksts,
foto no kolektīvu arhīva

Dejotāji kopā ar bānīti “Ferdinands”.

Alūksnes ievērojamākas vietas iepazīstot.

Vokālais ansamblis “Rondo” aktīvs un skaņīgs.

Vidējās paaudzes deju kolektīvam “Kalnagravas” svētku prieks.

Vizītkarte

Ar savu dzejas grāmatu rokās

Septembris – Dzejas dienu mēnesis, kad visā Latvijā – lielās pilsētās un mazos lauku pagastos – ienāk dzeja. Dzeja caur grāmatām un dzeja caur tikšanās reizēm ar to autoriem, slaveniem un atpazīstamiem, un līdzilvēkiem, kas raksta, runā un, ikdienas ceļus ejot, satiekas ar dzeju. Raksta par dzīvi, sajūtām, mīlestību, visu to, kas svarīgs pašam un ikvienam no mums.

Dzejas dienu viesis Sarkaņu pagastā šoreiz bija pašmāju autore Raita Sondore, kas augusta sākumā savās rokās pirmo reizi turēja grāmatu “Laika Pietur Zīmes”, kurā apkopoti viņas rakstītie dzejoļi, kas tapuši vairāku gadu garumā. Kā tikšanās reizē pastāstīja pati autore, grāmata ir izdota pēc meitas Ineses iniciatīvas.

Ar pasākuma apmeklētājiem Raita dalījās savās pārdomās par to, kā un kurā brīdī rodas iedvesma un jaunas dzejas rindas. Bija iespēja ieklausīties vairākos dzejoļos pašas autore lasījumā.

Dzejas grāmatas autore dāvināja arī Sarkaņu un Biksēres bibliotēkai, kur ar šo dzeju ikviens var iepazīties.

Valdas Kļaviņas teksts
Didža Akmentiņa foto

Afiša

“KALNAGRAVĀS”

23. septembrī
plkst. 19.00

Degumnieku amatierteātra “Cits modelis”
izrāde

Guntas Drezovas komēdija
“LAUKU GURKIS”

Režisore – Iveta Šķēle
Ieejas maksa – 3,00 eiro

plkst. 22.00

Rudens balle ar grupu “Rolise”

Ieejas maksa – 7,00 eiro.

Jūlija un septembra jubilāriem – bez maksas
Īpašais piedāvājums! Izrāde+Balle=7,00 eiro

7. oktobrī

plkst. 19.30

amatierteātra “Piņģerots” divas izrādes

Dž.Gluatomass “Krizdoļu vīns” un

“Ģimenes svinības”

Režisore – Aija Špure

Lomās: Inga Bārbale, Aiga Dzene, Sarma
Blumfelde, Inita Karlsona, Irēna Boika, Aigars
Krīģerts, Viktors Leimanis, Kārlis Lupiķis.

Ieejas maksa – 3,00 eiro

plkst. 22.00

Balle ar grupu “Zelta Kniede”

Ieejas maksa – 7,00 eiro.

Oktobra jubilāriem – bez maksas.

Īpašais piedāvājums! Izrāde+Balle=7,00 eiro

Biedrība “Šurpu turpu” rudens sezonā īsteno
projektu “Meistarosim Biksērē!”, kura ietvaros
tiks organizētas 3 meistarklases – rosīšanās virtu-
vē, sveču liešana un puzuru veidošana.

Pirmā tikšanās –

rosīšanās virtuvē –
paredzēta 30.09.2023.

Sīkāka informācija pa
tel. 29273189

To der zināt

23. septembrī plkst. 15. 30

uz iepazīšanās mēģinājumu, iesākot jauno
sezonu, aicina folkloras kopa “Libe”.

Informācija: vadītāja Madara, tel. 20687947

Amatierteātris “Piņģerots” ir
panākumiem un tradīcijām bagāts
kolektīvs. Šobrīd kolektīva repertu-
ārā ir izrāde “Ģimenes svinības”.

Teātra aktieri ir apņēmības pilni do-
ties pretī jauniem izaicinājumiem UN AICINA PIE-
VIENOTIES VISUS – gan tos, kuri, sēžot zālē un
skatoties izrādi, domā, ka es arī tā varu un gribu.
Gan tos, kuri pat nenojauš, ka dziļi savā būtībā vi-
ņos snauž Aktieris, kuram jādod iespēja izpausties.
Aicinām saņemt drosmi un zvanīt kolektīva vecā-
kajai Ingai, tel. 26414793, vai režisorei Aijai, tel.
26102796, un iegūt sīkāku informāciju.

Mēs gaidām dažāda vecuma sievietes un vīriešus,
jauniešus un jaunietes.

Būs interesanti pirmdienu vakaros, tīkoties mēģi-
nājumos, veidot jaunu izrādi.

Teātra “Piņģerots” kolektīva vārdā režisore Aija

3. oktobrī plkst. 18.00

MFC “Logs” telpās darbu atsāk bērnu deju
kolektīvs “Avotiņš”.

Aicināti esošie dalībnieki un gaidīti jauni
dalībnieki.

Svecīšu vakars
Sarkaņu kapos
7. oktobrī plkst. 18.00

SARKAŅU PAGASTA PĀRVALDES IZDEVUMS

Izdevējadrese: Sarkaņu pagasta pārvalde, Madonas novads

Izdevuma redaktore Valda Kļaviņa, tel 29424739, e-pasts: valda.kalnagravas@inbox.lv

Redkolēģija Inga Bārbale, Inese Sudāre, Andris Trečaks

Iespiests SIA “Drukās nams” Jēkabpils, Viestura iela 10B

Datorsalikums. Ofsetiespiedums.

Par rakstu saturu un faktu precizitāti atbild autors